

ตัดกิ่งไม้ รากไม้ ดอกผล ของเพื่อนบ้านที่รุกล้ำมีความผิดหรือไม่

กรณีกิ่งไม้ หรือรากไม้ หรือดอกผล ของเพื่อนบ้านยื่นล้ำเข้ามาในที่ดินข้างเคียง เป็นปัญหาที่ปัจจุบันพบเจอบ่อยครั้ง ซึ่งหลายครั้งสร้างความเดือนร้อนรำคาญให้กับเจ้าของที่ดิน กฎหมายจึงได้กำหนดความคุ้มครองให้แก่เจ้าของที่ดินที่มีกิ่งไม้ หรือรากไม้ หรือดอกผลยื่นล้ำเข้าไปในที่ดินของตน มีสิทธิตัดกิ่งไม้ หรือรากไม้ หรือเก็บดอกผลนั้นๆด้วยตนเองได้ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องและรายละเอียดดังนี้ กรณีกิ่งไม้ของผู้อื่นยื่นล้ำเข้ามาในเขตที่ดินข้างเคียง เจ้าของที่ดินจะต้องบอกกล่าวเจ้าของต้นไม้ให้ตัดภายในเวลาที่กำหนดอันสมควร และเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่บอกกล่าวแล้วเจ้าของต้นไม้เพิกเฉย ไม่ยอมตัด เจ้าของที่ดินจึงจะสามารถตัดกิ่งไม้ที่ยื่นล้ำเข้ามานั้นได้ รวมถึงเอาดอกผลที่ติดมากับกิ่งไม้นั้นได้ด้วย โดยไม่ถือว่ามีความผิดเนื่องจากกฎหมายให้อำนาจไว้ ตามมาตรา 1347 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กรณีดอกผล (เช่น ดอกไม้หรือผลไม้) ถ้ากิ่งไม้ที่ยื่นล้ำเข้ามามีดอกผลติดอยู่ด้วย หากดอกผลนั้นหล่นในที่ดินของผู้เองตามธรรมชาติโดยไม่มีใครทำให้หล่น เจ้าของที่ดินที่ดอกผลหล่นลงมามีสิทธิเก็บดอกผลที่หล่นนั้นเป็นของตนเองได้ ส่วนดอกผลที่ยังไม่หล่นเพียงแต่ยื่นล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้อื่น ดอกผลที่ยื่นล้ำนั้นถือเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของต้นไม้ เจ้าของที่ดินไม่มีสิทธิเก็บหรือเด็ดดอกผลนั้นมาเป็นของตนเองได้ ถ้าเก็บหรือเด็ดมาอาจมีความผิดฐานลักทรัพย์หรือฐานทำให้เสียทรัพย์ตามมาตรา 334 มาตรา 358 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในทางแพ่ง ถ้าเจ้าของที่ดินได้บอกกล่าวเจ้าของต้นไม้เสียก่อนและให้เวลาพอสมควรแล้ว เจ้าของที่ดินก็อาจตัดกิ่งไม้ที่ยื่นล้ำที่เข้าไปนั้นได้ ส่วนในทางอาญา ต้องพิจารณาเจตนาของเจ้าของที่ดินเป็นเรื่อง ๆ ไป ถ้าตามพฤติการณ์ที่ปรากฏเป็นที่เห็นได้เจ้าของที่ดินไม่มีเจตนาทำผิดทางอาญา แม้เจ้าของที่ดินไม่ได้บอกกล่าวเจ้าของต้นไม้เสียก่อน เจ้าของที่ดินก็ตัดกิ่งไม้ที่ยื่นรุกล้ำเข้ามาในที่ของตนได้ เพราะเป็นเรื่องที่เจ้าของที่ดินเพียงแต่กระทำการป้องกันกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของตนตามที่กฎหมายให้ทำได้โดยทั่ว ๆ ไป เพียงแต่เจ้าของที่ดินมิได้ปฏิบัติการให้ครบถ้วนตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1347 ซึ่งกำหนดว่า เจ้าของที่ดินอาจตัดรากไม้ซึ่งรุกเข้ามาจากที่ดินติดต่อและเอาไว้เสีย ถ้ากิ่งไม้ยื่นล้ำเข้ามา เมื่อเจ้าของที่ดินได้บอกผู้ครอบครองที่ดินติดต่อให้ตัดภายในเวลาอันสมควรแล้วแต่ผู้นั้นไม่ตัด เจ้าของที่ดินตัดเอาเสียได้

สรุปคือที่ดินของใคร เจ้าของย่อมมีกรรมสิทธิ์ทั้งใต้ดินและเหนือพื้นดินด้วย ดังนั้นถ้ากิ่งไม้หรือรากไม้ของข้างบ้านรุกล้ำเข้ามา เจ้าของที่ดินต้องแจ้งให้เจ้าของต้นไม้ไปตัดส่วนที่ล้ำก่อน ถ้าเจ้าของต้นไม้ไม่ยอมตัด เจ้าของที่ดินตัดเองได้เลย แต่ตัดได้เฉพาะกิ่ง ก้าน ราก ที่ล้ำเข้ามาเท่านั้น อย่าไปตัดต้นไม้เด็ดขาด อาจมีความผิดทางอาญาฐานทำให้เสียทรัพย์